

Raadsvoorstel

Onderwerp: Voorjaarsnota 2025-2029

Datum collegevergadering	20 mei 2025	Ambtenaar	S. van Egmond
Zaaknummer	1939246	Telefoon	+31255567752
Portefeuillehouder(s)	J. Verwoort	E-mailadres	svanegmond@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Voorjaarsnota 2025-2029 (Perspectiefnota 2026-2029) vast te stellen, inclusief:
 - a. Algemene ontwikkelingen op de gemeentefonds-uitkering;
 - b. De indexering van de begroting;
 - c. Autonome ontwikkelingen en reserve- en budgetneutrale mutaties voor 2026 - 2029, zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025–2029;
 - d. Het Investeringsplan en de bijbehorende indicatieve kapitaallasten;
 - e. Voor bestaande schoolgebouwen met terugwerkende kracht de afschrijvingstermijnen aan te passen naar zestig jaar en het voordeel in de reserve kapitaallasten te storten voor de toekomstige investeringen voor scholen;
 - f. Het voorgestelde bezuinigingspakket over te nemen teneinde op een sluitende begroting per 2029 uit te komen. Voor bestaande activa met terugwerkende kracht de afschrijvingstermijnen aan te passen zodat de investeringen in het bezuinigingspakket rechtmatig kunnen worden uitgevoerd.
2. De Voorjaarsnota 2025-2029 (1^e Bestuursrapportage 2025) vast te stellen, inclusief:
 - a. Autonome ontwikkelingen en reserve- en budget neutrale mutaties voor 2025, zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025–2029;
 - b. De verhogingen van de investeringskredieten per 2025;
 - c. Het vrijgeven van de kredieten voor nieuwe investeringen die in 2025 starten;
 - d. Het budget voor het Pieter Vermeulen Museum beschikbaar te stellen.

Samenvatting

Het college presenteert de Voorjaarsnota 2025-2029. Hiermee passen we de begroting voor 2025 aan en geven we een vooruitblik voor 2026–2029. De Voorjaarsnota bepaalt de financiële koers en de prioriteiten van onze gemeente voor de komende jaren. Het vormt de basis voor de begroting van 2026. Met de Voorjaarsnota informeren we u over de ontwikkelingen en voortgang binnen de beleidsprogramma's. Het college presenteert de Voorjaarsnota 2025-2029 aan de gemeenteraad, zodat de raad een keuze kan maken.

Helaas ziet de toekomst er somber uit. Het zijn moeilijke tijden waarin zekerheden verdwijnen. Niet alleen in de wereld, maar ook in Velsen. Door bezuinigingen van de overheid moeten we besparen en realistischer begroten.

De Voorjaarsnota is gebaseerd op de begroting 2025 en de financiële aanpassingen op basis van de september- en december circulaire van het rijk. Het uitgangspunt voor de Voorjaarsnota 2025-2029 is het sluitend maken van de meerjarenbegroting per 2029. In de voorjaarsnota zijn daarom ook bezuinigingsvoorstellen opgenomen op basis van de bespreking met de raad.

Gezien de financiële situatie is er anders dan voorgaande jaren meer aandacht uitgegaan naar eventuele meevallers en worden deze ook begroot. Ook is gekeken naar indexatie, de verwachte realisatie van investeringen en daarbij samenhangende kapitaallasten en de effecten voor Velsen op basis van de Voorjaarsnota van het rijk. De effecten voor de gemeente Velsen op basis van de Voorjaarsnota van het rijk zijn doorgerekend. Dit wordt als richtlijn gehanteerd om te bepalen wat de gemeentefonds-uitkering gaat doen. Hiermee wordt geprobeerd te voorkomen dat er bezuinigd hoeft te worden, terwijl later in het jaar misschien alsnog meevallers binnenkomen en de bezuiniging minder hard ingezet hadden hoeven worden.

Inleiding

Het college presenteert de Voorjaarsnota 2025. Hiermee passen we de begroting voor 2025 aan en geven we een vooruitblik voor 2026–2029. De Voorjaarsnota bepaalt de financiële koers en de prioriteiten van onze gemeente voor de komende jaren. Het vormt de basis voor de begroting van 2026. Met de Voorjaarsnota informeert het college de raad over de ontwikkelingen en voortgang binnen de beleidsprogramma's.

Beoogd doel en effect van het besluit

Met dit besluit wordt de gemeenteraad in staat gesteld om met de Voorjaarsnota 2025-2029 goed geïnformeerd financieel richting te geven aan de komende jaren.

Het college rapporteert aan de raad over de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2025.

Hiermee kan de raad haar controlerende en kaderstellende functie uitoefenen.

Daarnaast geeft de Voorjaarsnota richting aan de wijze waarop de begroting 2026 wordt opgesteld.

Argumenten

1. Algemene ontwikkelingen gemeentefonds

De Voorjaarsnota is gebaseerd op de Begroting 2025 en de september- en decembercirculaire. Op vrijdag 18 april 2025 is de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid bekendgemaakt. In deze nota staan maatregelen die invloed hebben op de financiën van gemeenten. De Voorjaarsnota vormt de basis voor de meicirculaire van het gemeentefonds.

Normaal gesproken verwerkt de gemeente Velsen de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota van het rijk via de meicirculaire in haar begroting. Als onderdeel van de Voorjaarsnota van Velsen moet worden besloten over bezuinigingen voor de periode 2026–2029, als voorbereiding op de begroting voor 2026.

In de voorjaarsnota 2025-2029 nemen we dit keer de vertaling van de Voorjaarsnota van het Rijk als uitgangspunt mee zodat bij het nemen van beslissingen over de bezuinigingen ook rekening kan worden gehouden met wijzigingen in de gemeentefonds-uitkering. De doorrekening is gedaan op basis van het aandeel van Velsen in het huidige verdeelmodel.

GEMEENTE VELSEN

Hieronder een toelichting per onderdeel van de aanpassing in de Algemene uitkering:

- Accres: hier valt onder de demping terugval gemeentefonds in 2026 en de bijstelling voor prijsstijgingen o.b.v. Centraal Economisch Planbureau 2025.
- Jeugd: de bijstelling is op basis van de basis hervormingsagenda, compensatie voor tekorten op jeugd voor 2023 en 2024, ander ingroepad voor de hervormingsagenda en een verschuiving van de ingangsdatum eigen bijdrage jeugd.
- Wmo: de verandering van de kostenontwikkeling is door het rijk nog niet afgerond. In de Voorjaarsnota rijk is daarom ook nog geen bedrag aangegeven. In de tabel staat PM.
- BTW Compensatiefonds (BCF): vanuit de verwachting van overschot mag er 1,1 miljoen euro als stelpost opgenomen worden voor terug te ontvangen storting uit het BCF. In de huidige begroting staat een stelpost van 1,9 miljoen euro.

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
A. Effect septembercirculaire 2024	2.098	1.439	490	511	324
B. Effect decembercirculaire 2024	-707	-306	500	691	885
mutatie gemeentefondsuitkering september- en decembercirculaire	1.390	1.134	991	1.202	1.209
Subtotaal accres	1.300	2.760	3.000	2.910	3.035
Subtotaal Jeugd	1.500	4.600	4.100	-410	-310
Subtotaal WMO	PM	PM	PM	PM	PM
Subtotaal BCF	-400	-800	-800	-800	-800
mutatie gemeentefondsuitkering september- en decembercirculaire	3.790	7.694	7.291	2.902	3.134

2. Indexatie

Voorgesteld wordt om voor 2026 niet meer uit te gaan van een generiek indexatiepercentage voor alle budgetten. Het gemeentefonds wordt inmiddels ook niet meer op deze manier geïndexeerd. Het voorstel is het percentage per 'kosten/baten categorie' te differentiëren en te kijken naar de verwachte ontwikkeling in het lopende én het komende jaar. Met deze indeling wordt beoogd beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven als gevolg van loon- en prijsontwikkeling; het is een manier om beter te begroten, maar het blijft een raming en het is geen exacte inschatting voor alle budgetten.

Percentages:

Kosten/baten-categorie	Percentage	Index
Salarislasten + personeel van derden	4,5%	CAO gemeente (effect CAO dd 22 april jl.)
Gemeentelijke index voor algemene inkomsten/uitgaven	2,8%	prijzen netto materiële consumptie
Gemeentelijke index voor subsidies	3,9%	2/3 loon (CAO gemeenten), 1/3 prijzen netto materiële consumptie
Gemeentelijke index voor leges en heffingen	3,9%	2/3 loon (CAO gemeenten), 1/3 prijzen netto materiële consumptie
Sociaal domein – bepaald door OVA	4,53% materieel	NZA
Overig- specifieke percentages voor verbonden partijen	wisselend per partij	Opgave/berekening o.b.v. van afgesproken index IMOC

Financieel effect:

GEMEENTE VELSEN

Indexatie (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Stelpost indexatie		-5.445	-5.445	-5.445	-5.445
Dekking indexering in gemeentefondsuitkering		3.700	3.700	3.700	3.700
Raming gemeentefondsuitkering 2029 op juist beginstand					1.333
Totaal 2025 - 2029	0	-1.745	-1.745	-1.745	-412

De verwachte verhoging van de gemeentefonds-uitkering zou hier tegenover komen te staan.

Verwachting op basis voorjaarsnota rijk 2025 (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Bijstelling loon- prijsaccres 2025	1.300	1.200	1.200	1.200	1.200

3. Autonome, neutrale en reserve mutaties

Gezien de financiële situatie is er anders dan voorgaande jaren meer aandacht uitgegaan naar eventuele meevallers zoals Oekraïne en Buig en worden deze ook begroot. In de Voorjaarsnota is het gehele overzicht opgenomen inclusief de bijbehorende verklaringen.

Autonome voorstellen per programma x1000	2025	2026	2027	2028	2029
1. Ondernemend en duurzaam Velsen	-31	-126	-16	-16	-16
2. Vitaal en sociaal Velsen	1.305	-4.409	-5.913	-5.323	-5.323
3. Wonen en leven in Velsen	67	-96	-96	-96	-96
4. Burger en Bestuur	-1.181	-464	-449	-449	-524
5. Organisatie en Financien	-679	-1.218	-634	-539	-538
totaal	-519	-6313	-7108	-6423	-6497

Reserve mutaties:

Reserve mutaties (bedragen x € 1.000) (- = dotatie / + =onttrekking)	2025	2026	2027	2028	2029
Noodopvang Oekraïne uit algemene reserve	1.000				
Herontwerp dienstverlening participatiewet, participatie reserve	30	70	500	500	
Herverdelen schuldenfonds, schuldenfonds reserve	80	70			
Verminderen armoede minimaregeling, reserve participatiewet	100				
Werkzaamheden kabels en leidingen, reserve openbare ruimte	200				
Doorschuiven werkzaamheden 2024 met dekking reserves COA, I	261				
Doorschuiven werkzaamheden 2024 met dekking reserves	844				
Doorschuiven werkzaamheden 2024 met dekking reserves	30				
Vrijgeven reserve herhuisvesting Pieter Vermeulen Museum	431				
Investeren in veerkracht van inwoners van Velsen	-626	395	409	422	
Vervangen voertuigen en opheffen, reserve voertuigen	6	3	11	11	33
Kapitaallasten onderwijshuisvesting	-1.238	-1.365	-1.930	-2.240	-2.240

4. Investeringsplan en de bijbehorende kapitaallasten

In de Voorjaarsnota is aangegeven welke investeringen er de komende jaren gepland staan. Op basis van de geactiveerde investeringen en de geraamde investeringen is een inschatting gemaakt van aanpassingen van de kapitaallasten. Bij het berekenen van het effect is uitgegaan van de nieuwe afschrijvingstabel die in de Nota investeren en afschrijven 2025 is opgenomen.

Daarnaast is uitgegaan van de bijgestelde investeringsplannen zoals aangegeven bij investeringsparagraaf in de Voorjaarsnota.

In de Voorjaarsnota wordt het verwachte effect meegenomen om te bepalen wat het volume van de bezuinigingen moet zijn.

De verlengingen van de afschrijftermijn voor toekomstig wegenonderhoud staat vermeld bij de bezuinigingen aangezien die daar is opgegeven.

Verwachte effect op kapitaallasten, excl onderwijs (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Bijstelling kapitaallasten, excl wegen en onderwijs	271	-91	13	476	543

5. *Voor bestaande schoolgebouwen met terugwerkende kracht de afschrijvingstermijnen aan te passen aan te passen naar 60 jaar en het voordeel in de reserve kapitaallasten te storten voor de toekomstige investeringen voor scholen.*

Er is een geactualiseerd onderwijshuisvestingsplan vastgesteld waarin in de periode tot 2033 het investeringsvolume is toegenomen van 60 miljoen naar 123 miljoen euro. Dit heeft effect op de afschrijvingslasten. De eerste jaren geeft dat nog geen financieel effect omdat er nog ruimte in de huidige afschrijvingslasten zit. Vanaf 2030 moet er voor de afschrijvingslasten geld bij in de begroting, beginnend met 700.000 euro en oplopend naar 2 miljoen euro.

De afschrijvingslasten voor de al bestaande geactiveerde schoolgebouwen kunnen verlengd worden naar 60 jaar. Dit gaat een voordeel per jaar opleveren van 755.000 euro per jaar. Er wordt voorgesteld het voordeel op de kapitaallasten in de reserve kapitaallasten te storten om daarmee voor de toekomstige investeringen alvast een reserve opgebouwd te hebben en daarmee een adequate onderwijshuisvesting te realiseren.

6. *Bezuinigingen*

In januari en februari 2025 zijn alle bezuinigingsvoorstellen besproken met de raad. De raad is in de gelegenheid gesteld om het college richting mee te geven over een concreet bezuinigingspakket. Het college heeft op basis van de opgehaalde richting alle bezuinigingen ingedeeld in blokken cq. bouwstenen.

De eerste bouwsteen bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Reëel begroten;
2. Maatregelen met lage impact;
3. Concrete maatregelen uit andere impact categorieën die de raad heeft genoemd.

GEMEENTE VELSEN

Bezuinigingen (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Reeel begroten		1.983	1.442	1.039	964
TOTAAL Ondernemend en duurzaam Velsen		150	15	15	15
TOTAAL Vitaal en Sociaal Velsen		151	131	361	511
TOTAAL Wonen en Leven in Velsen		400	405	465	735
TOTAAL Burger en Bestuur		180	180	180	180
TOTAAL Organisatie en Financiën		1.299	1.299	1.299	1.299
TOTAAL OPBRENGSTEN		1.064	1.059	1.059	1.059
Totaal		5226	4531	4417	4762

In de Voorjaarsnota is een aanzienlijk deel van de budgetten scherper geraamd en in een aantal gevallen opgehoogd of geschrapt (taakstellingen/stelposten die niet gehaald kunnen worden). Hierdoor is het mogelijk geworden om met minder dan 5% OZB verhoging en toch indexatie op subsidies op een sluitende begroting in 2029 uit te komen.

Het gehele pakket aan meegenomen maatregelen staat vermeld in de Voorjaarsnota.

Alternatieven

Het financiële beeld in de Voorjaarsnota is sluitend voor 2029. De tussenliggende jaren zijn niet sluitend. Hiermee realiseren we dat we realistisch begroten en het tekort toch inzichtelijk houden om richting het rijk de druk erop te houden. Er is daarom ook niet gekozen om de tussenliggende jaren sluitend te maken.

Er is gekozen om het pakket aan bezuinigingen zo in te steken dat 2029 sluitend is en er voldoende reserves zijn om de risico's te kunnen dekken. Het is mogelijk om toch te kiezen voor een hogere OZB-stijging en/of geen indexering op subsidies. Hierdoor zal er in de jaren 2026–2028 minder uit de algemene reserve nodig zijn.

Risico's

Het is mogelijk dat de berekeningen van de Voorjaarsnota van het rijk afwijken van de meicirculaire. Aanpassingen in het verdeelmodel kunnen ook effect hebben, maar die zijn op dit moment niet bekend. Ook de landelijke en lokale ontwikkelingen van de aantallen op de maatstaven (de uitkeringsbasis) zijn van invloed op de verdeling en het uiteindelijke financiële effect.

Daarom is de doorrekening van de Voorjaarsnota van het rijk op basis van miljoenen euro's gedaan. Om schijnnaauwkeurig te voorkomen zijn bedragen bewust afgerond voor Velsen. In de Voorjaarsnota van het Rijk wordt voor jeugd nog niet aangegeven wat de compensatie is voor 2028 en verder. Op dit moment is dat dan ook neutraal opgenomen zodat er geen bezuiniging op andere taakvelden wordt doorgevoerd als gevolg van jeugd. Verwachting is dat eind van het jaar pas meer duidelijkheid gaat ontstaan.

Bouwleges

De afgelopen jaren blijkt dat de inkomsten van bouwleges lager zijn dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door diverse factoren, waaronder de invoering van de Omgevingswet, vertraging in grotere bouwprojecten en hoge bouwkosten. Er is een risico dat deze inkomsten ook dit jaar lager uitvallen dan begroot, omdat de hierboven staande factoren ook nu nog aanwezig zijn. Er wordt in

aanloop naar de Najaarsnota gezorgd voor een prognose op basis van de lopende projecten en het verwachte jaar van het heffen van de bouwleges.

Dit kan betekenen dat we in de Najaarsnota een correctie toe moeten passen. Er wordt aan het risicoprofiel € 1,2 miljoen euro toegevoegd.

Wachtgeldregeling wethouders

In 2026 vinden er gemeenteraadsverkiezingen plaats. De kans bestaat dat één of meerdere van de huidige wethouders niet terugkeren in het nieuwe college. Wij nemen hiervoor geen uitkeringslasten op. Gezien de arbeidsmarkt is de verwachting dat er weinig tot geen gebruik van gemaakt hoeft te worden. Maximaal kan het wachtgeld drie jaar en twee maanden duren. Mocht dit aan de hand zijn dan zullen we daar in een later stadium een voorstel voor doen. We nemen dit mee in de risicoberekening.

Meerjarenperspectief jeugd excessieve casuïstiek

In 2024 zijn door de gemeenten voor meervoudige specialistisch jeugdhulp (perceel 1), buiten de taakgerichte bekostiging (lumpsum) om, verschillende contracten afgesloten voor individuele jeugdhulp en per gemeente lokaal gefinancierd. Dit betreft maatwerk, excessieve casuïstiek en de noodmaatregel voor gecertificeerde instellingen. De uitgaven per gemeente over 2024 voor dit maatwerk zijn geen onderdeel van de taakgerichte bekostiging (lumpsum). In de loop van 2025 volgt een plan van aanpak om de overgang van financiering van dit maatwerk van de gemeenten naar de consortia in perceel 1 te faciliteren. De uitgaven niet begroot omdat zowel kosten als aantal casussen niet bekend zijn. Het risico wordt meegenomen voor het weerstandsvermogen.

Programma

Alle programma's

Kader

Gemeentewet

Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)

Financiële verordening

Raadsakkoord en programma

College-uitvoeringsprogramma

Participatie en inspraak

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Dit leidt tot het volgende meerjarenperspectief.

GEMEENTE VELSEN

Totaal meerjarenperspectief	Huidig	Meerjarenperspectief			
	2025	2026	2027	2028	2029
Originele begroting 2025-2028	-1.815	-8.299	-6.846	-6.211	-6.011
(Verwachte) Algemene uitkering en kapitaallasten	5.411	6.105	5.808	6.382	8.014
	3.596	-2.194	-1.038	171	2.003
Autonome ontwikkelingen	-519	-6.312	-7.108	-6.472	-6.497
Reserve en voorzieningen mutaties	433	913	430	567	567
	-86	-5.399	-6.678	-5.906	-5.930
Bezuinigingen	0	5.226	4.531	4.418	4.762
Totaal na wijzigingen	3.510	-2.367	-3.186	-1.318	835

*Effect voorjaarsnota Rijk is indicatieve berekening. Bij de meicirculaire geeft het rijk aan wat de mutatie daadwerkelijk wordt.

Uitvoering van besluit

De vastgestelde kaders worden verwerkt in de Begroting 2026. De mutaties op de budgetten worden verwerkt zodat dit in 2025 kan leiden tot uitgaven. Ook worden de kredieten vrijgegeven en kunnen investeringsprojecten starten.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Voorjaarsnota 2025–2029

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

D. Veurink

De burgemeester,

F.C. Dales